

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
30. OLAĞAN GENEL KURUL
AÇIŞ KONUŞMASI

Av. Özdemir Özok
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Türkiye Barolar Birliği Kongre Merkezi
Ankara, 23 Mayıs 2009

Sayın konuklar,

Genel Kurul'un değerli üyeleri,

Basınımızın özverili temsilcileri,

Sevgili meslektaşlarım,

Türkiye Barolar Birliği'nin uzun yıllar hayali olan kendi donanımlı binasının "*Kongre Merkezi*"nde, gerçekleştireceği 30. Olağan Genel Kurulu'na hoş geldiniz. Sizleri saygılarımla selamlıyor; Genel Kurul'a "*savunma mesleği*", "*hukukun üstünlüğü*", "*hukuk devleti*", "*yargı bağımsızlığı*" ve "*yargıç güvencesi*" ilkelerine yeni açılımlar getirmesi umuduyla başarılar diliyorum.

Kurucu Başkanımız, örnek bilim insanı Prof. Dr. Faruk Erem başta olmak üzere, yakın dönemde yitirdiğimiz değerli başkanlarımız Av. Teoman Evren, Prof. Dr. Eralp Özgen, 20 yılı aşkın TBB Başkan Yardımcılığı yapmış Av. Burhan Karaçelik, TBB'nin anıtlamış genel sekreterleri Av. Turan Aslan ve Av. Hüseyin Avni Ferah ile yine kuruluş aşamasında emeği geçen dönemin Ankara Barosu Başkanı Av. Mehmet Nomer ve isimlerini burada sayamayacağım Türkiye Barolar Birliği ilk Genel Kurulu'nda görev alan; daha sonra kurumun bugünlere gelmesinde emeği geçen tüm arkadaşlarımıza ve aramızdan ayrılanların aziz hatıraları önünde saygı

ile eğilir; ilkelerine olan bağlılıklarımı yineler, kendilerine Allah'tan rahmet, yakınlarına sabırlar dilerim.

Ülkemizin şiddetle gereksinim duyduğu ağdaş eğitim ve sağlık alanlarında üstün görevler yapan bilim insanı Prof. Dr. Türkan Saylan'ı 18 Mayıs 2009 günü yitirdik. Yüreği insan sevgisi, kafası ağdaş düşünceler ile yüklü olan bu örnek insana ömrünün son günlerinde reva görülenlere, cenazesine katılan sessiz yđınlar çok anlamlı bir yanıt vermiştir. Yakından tanıdığım sevgili Türkan hocaya Allah'tan rahmet, ailesine ve dostlarına sabırlar dilerim.

Genel Kurul'un değerli üyeleri,

12 Mayıs 2001 günü Türkiye Barolar Birliği Başkan adayı olarak yaptığım konuşmadan bu yana sizlere bu kürsüden beşinci kez seslenmenin onurunu, mutluluğunu ve sorumluluğunu yaşıyorum.

Yıllardır bu kürsülerde hukuk adına, yargı adına, demokrasi adına, insan hakları adına, meslek ve yurt sorunları adına kimi tespit ve değerlendirmeler yapmaktayız. Ancak bunca uğraş sonucu ortaya koyduğumuz görüş ve düşüncelerimiz konunun sorumluları tarafından yeterince algılanamamaktadır. Önceki dönem adalet bakanlarından birisi baro ve Türkiye Barolar Birliği başkanlarının konuşmalarıyla ilgili olarak "*...anlatılanlarda zerre kadar hukuk sorunu yok, siyaset ve ideoloji var...*" diyebilmiştir. Oysa bu kürsüden Prof. Dr. Faruk Erem'den başlayarak günümüze kadar, "*hukukun üstünlüğü*", "*hukuk devleti*", "*yargı bağımsızlığı*",

“yargıç güvencesi”, “demokrasi”, “insan hakları” gibi ülkemiz için yaşamsal önemi olan evrensel ilke ve kavramlarla ilgili tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır. Keşke demokrasinin eksiksiz işlediği, insan haklarının tartışmasız bir biçimde yerleştiği, hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramlarının yaşam bulduğu, siyasal iktidarların yargıyı etkilemediği, din gibi toplumun büyük çoğunluğunun bağlı olduğu ortak değerlerin günlük siyaset aracı olarak kullanılmadığı, ülke siyaset ve toplumsal ilişkilerinde tarikat ve cemaat temsilcileri şıh ve şeyhlerin etkili olmadığı, siyasilerin söylem ve eylemlerinin örtüştüğü, çağdaş bilimin tartışma konusu yapılmadığı, sadaka toplumunun dışlandığı ve herkesin sosyal güvenlikten yararlandığı, kimsenin yarınından kuşku ve korku duymadığı, huzur, barış ve güvenin hüküm sürdüğü her alanda tam bağımsız bir Türkiye’de konuşmuş olsaydık da, batılı ülkelerdeki meslektaşlarımız gibi sadece mesleğimizin teknik ve uygulama yönlerini dillendirebilseydik.

Oysa yaşanan bunca olumsuzluklar karşısında, ülkemizin ve ulusumuzun geleceğine yönelik kimi yaşamsal sorunların zaman zaman kamuoyuyla paylaşılması, hukukçu ve aydın olmamız yanında bizlere yasa ile yüklenmiş ağır bir görev ve sorumluluğun gereğidir.

Kaldı ki hukuk devleti ve onun ayrılmaz parçası olan yargı bağımsızlığı, yargıç güvencesi yanında, adalete erişim ve adil yargılanma hakkı ile ilgili kuşku ve eleştirileri sadece biz taşımıyoruz.

Hak ve adalet kavramlarına duyarlı yurttaşların yanı sıra yerel mahkemelerdeki en kıdemsiz yargıç ve savcıdan yüksek mahkemelerin sayın başkanlarına kadar bu endişe toplumun bütün kesimleri tarafından yoğun bir biçimde yaşanmakta ve dillendirilmektedir.

Anayasa Mahkemesi Başkanı, 24 Nisan 2009 günlü konuşmasında adil yargılanma hakkı başta olmak üzere, sanık ve zanlı haklarına ilişkin önemli tespit ve değerlendirmeler yaptıktan sonra kendisinin yargıçlık yaşamı çok kısa olmasına karşın yargı bağımsızlığı ile ilgili olarak *"...bitmeyen senfoni..."* nitelemesi yapmıştır.

Danıştay Başkanı da 10 Mayıs 2009 günlü konuşmasında hukuk devleti, insan hakları, demokrasi ve adil yargılanma hakkıyla ilgili çok önemli mesajlar verdikten sonra *"...üzülerek ifade ediyorum ki, bizim üzerinde önemle durduğumuz ve sıklıkla yenilediğimiz öneriler, devlet adına yetki kullanan makamlarca yeterince önemsenmemiştir. Hukukun üstünlüğünün tüm kurum ve kurallarıyla yaşama geçirilmesi, tam bağımsız ve güvenceli bir yargının tesisi için görüşlerimizi kamuoyu ile paylaşmaktan hiçbir zaman geri durmayacağız..."* demiştir.

17 Mayıs 2009 günü Danıştay 5. Daire Başkanı'nın *"ironi"* ile dillendirdiği ve *"dün bir düş gördüm"* diyerek siyasal iktidar temsilcilerinin yargıya bakışlarını ortaya koyması da çok ilginçtir.

Siyasal iktidar temsilcilerinin yapacağı bu seslere kulak vermek ve onun gereğini yerine getirmek olmalıdır. Yoksa her fırsatta mahkeme kararlarını eleştirmek, kararların etrafından dolanmak, yargı bağımsızlığı ve

yargıç güvencesinin içini boşaltmak, hukuku ve yargıyı ayak bağı olarak görmek değildir.

Genel Kurul'un değerli üyeleri;

Sizlere geçen iki yıllık süre içinde neler yaptığımızı, neler yapamadığımızı sıralayarak zamanınızı almak istemiyorum. Çünkü sizlere yapılan tüm çalışmalarla ilgili bilgiler duraksamadan günü gününe aktarılmıştır. Yine 2007-2009 yılları arasındaki çalışmalarımıza ilişkin rapor da yasal süresinde sizlere iletilmiştir. Bu raporda geçen döneme ilişkin tüm gelişmeler ve yaşananlar ayrıntılı biçimde bir kere daha topluca bilgilerinizi sunulmuştur.

2001 yılında Diyarbakır'da yaptığımız Genel Kurul'da Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na aday olduğumda şu sloganla yola çıkmıştım;

*"...Çağdaş bir Türkiye özlemidir bizi yönlendiren,
Demokratik bir cumhuriyettir temel hedefimiz,
Özgür yurttaş olmaktır seçimimiz,*

İnsan hakları, hukukun üstünlüğü ve sivil toplumdur özümüzü, eşitlikçi, dürüst ve erdemli bir yönetimidir istediğimiz..."

2001-2008 yıllarını kapsayan iki seçim dönemini olabildiğince başarılı bir biçimde "yüzümün akı" ile verdiğim söze uygun olarak başarılı bir şekilde tamamlamanın huzurunu, mutluluğunu ve sorumluluğunu yaşıyorum.

Kuşkusuz bu başarı tek başına bana ait olamaz. 2001-2005 ve 2005-2009 döneminde benimle birlikte yönetim sorumluluğunu paylaşan dürüst, ilkeli, özverili, vefalı, çalışkan yönlendirici ve çok değerli yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımın başarılarımızda büyük katkıları vardır.

Yıllardır dillendirdiğim duygu ve düşüncelerimi bir kez daha yinelemek isterim. Bizim mesleğimizin temsilcileri avukatlar ve onların örgütleri olan barolar, tüm zor koşullara karşın, ülkemizin içinden geçtiği bu süreçte “demokrasi”, “insan hakları”, “hukukun üstünlüğü”, “hukuk devleti”, “yargı bağımsızlığı”, “savunmanın bağımsızlığı” gibi ortak temel ilke ve kavramlarda bir ve beraber olmak durumundadır. Bu konuda her meslektaşımız ve her baromuz kendisine düşen katkıyı esirgememeli ve her türlü kişisel beklentilerden arınarak kurumsal saygınlığı ve başarıyı öne çıkarmalıdır. Büyük bir kesimin bu beklentilere uygun ve yüksek bir sorumluluk duygusuyla davranması beni son derece mutlu etmektedir. Başarımızın temelindeki güç bu sorumluluk duygusu ve birliktelik anlayışıdır. Barolar güç vermediği sürece Türkiye Barolar Birliği’nin başarılı olmasına olanak yoktur.

Genel Kurul’un değerli üyeleri,

Önyargısız, tarafsız ve objektif değerlendirme yapan, genç-yaşlı büyük bir meslektaş çoğunluğu, yönetimimizin geçen dönemleriyle ilgili olarak son derece olumlu görüş ve düşünceler dillendirmektedir. Bir başkan ve yönetim için, gerçekten yaşamımızın en anlam-

lı ödülü bu sözlerdi. Ancak, kuşkusuz gurur verici olan davranış ve yaklaşımlar bizim sorumluluğumuzu daha da arttırmaktadır.

2001 yılında, benim de Genel Sekreter olarak görev yaptığım Türkiye Barolar Birliği yönetimin büyük gayretiyle yapılan yasa değişikliği sonucu, mesleğimizin kavuştuğu olanaklar sayesinde, mesleğimiz ve barolarımız dolayısıyla Türkiye Barolar Birliği bir aşama geçirdi. Bunun sonucu Ankara, İstanbul, İzmir baroları başta olmak üzere tüm barolarımız mali yönden güçlendiler. Kendi baronuzu ve çevre barolarınızı 2001 yılı öncesiyle kıyasladığınız zaman aradaki büyük farkı tespit etmeniz mümkün olacaktır.

Bu noktada en önemli sorun, elde edilen mali olanakların en iyi şekilde yönetilmesi olmaktadır. Bu hem barolarımız hem de Türkiye Barolar Birliği'miz tarafından yapıldı ve bir tek kuruluşun değer yitirmemesi için özen gösterildi. Adalet Bakanlığı müfettişlerinin barolar ve Türkiye Barolar Birliği'nde yaptığı teftişler sonucu düzenlediği raporlar bu gerçeğin yadsınamaz kanıtlarıdır. "*Sosyal Dayanışma Fonu*" için de Sayıştay tarafından her zaman inceleme yapılabilir.

Türkiye Barolar Birliği, geçmişten günümüze yaptığı özverili çalışmalarla kamuoyunda özenilen, beğenilen ve takdir edilen bir kurum konumuna gelmiştir.

Peki, bu yeterli midir?

Daha iyisi yapılamaz mı?

Kuşkusuz yeterli değildir ve daha iyisi elbette yapılabilir.

Ancak bu sekiz yılda yakalanılan başarı ve sonuç oldukça önemlidir.

Şimdi yeni bir dönem başlamaktadır. Bu yeni dönemde barolarımızın ve Türkiye Barolar Birliği'nin kurumsallaşması yönünde çok önemli çalışmalar yapmak gerekecektir. Kuşkusuz bunların başında mevcut eksiklerin giderilmesi suretiyle yeni bir "Avukatlık Kanunu" hazırlanması ve yasalaşması için güvenli bir ortamın sağlanması başta gelmektedir.

Staj ve meslek içi eğitim öncelikli olmak üzere mesleğin tüm yaşanan sorunlarını önümüze alıp sadece Türkiye Barolar Birliği'nin ön yöneticisiyle değil, 78 baro ve 70.000'e yaklaşan meslektaşımızla birlikte ciddi, tutarlı ve ısrarlı bir biçimde kovalamalıyız.

Bu bağlamda;

- Yukarıda da vurguladığım gibi barolar ve Türkiye Barolar Birliği o denli iş birliği ve dayanışma içinde olmalı ki, hukuk fakültelerinin müfredat programlarına müdahale edebilmeli, öğretim üyelerinin nicelik ve niteliğini değerlendirmeli, eğitim kalitesini yetersiz gördükleri hukuk fakültelerinin mezunlarını batı ülkelerinde olduğu gibi stajyer listesine kabul etmemeli.
- Barolar, Türkiye Barolar Birliği ile eşgüdüm içinde her baro uygun stajyer ve avukat sayısını saptayabilmeli ve bu sayı üstündeki başvuruları kabul etmemeli.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, tüm güçlerini ortaya koyarak popülist yaklaşımlardan uzak

bir biçimde staj öncesi ve staj sonrası sağlıklı bir sınavın yapılması koşulunu mutlaka yeniden gündeme getirmeli.

- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, gelişen ve değişen yasal mevzuat karşısında, meslek yaşına ve kıdeme bakılmaksızın meslek içi eğitimi sürekli ve zorunlu kılmalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği'nin girişimi ile mesleki sorumluluk sigortası mutlaka zorunluluk haline getirilmeli.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği'nin işbirliği ile başlangıcından bu yana çok ciddi sorunlar içeren son yıllarda da hukuki yardım ya da müdafii desteği olmaktan çok sorunlar sarmalı haline gelen ve "CMK Avukatlığı" olarak anılan bir anlamda kangrenleşen CMK'da müdafii ve vekil atanması konusunun yeniden ele alınarak çok ciddi düzenlemeler yapılmalı,
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, günümüzde avukatın sözleşme, danışma ve uzlaşmadaki öneminin gelişmekte olduğu kabul edilerek bu alanlarda etkinlik sağlayacak düzenlemeler yapmalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, adalet erişim noktasında son derece önemli olan adli yardım uygulamalarında çağdaş hukuk normlarına uygun yeni düzenlemeler yapmalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, Avukatlık Kanunu'nun 35/a maddesinde düzenlenen ve

savunma mesleği için devrim niteliğinde olan bu hükme, mutlaka işlerlik kazandırarak, yargının ağır yüküne alternatif çözümler üretmeli.

- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, Avukatlık Kanunu'nun 44. maddesi kapsamında, avukatlık bürosu ve avukatlık ortaklığı şeklinde, birlikte çalışma yöntemlerini yeniden düzenleyerek, çekici hale getirmeli ve yalnız çalışma durumunda olan genç meslektaşlarımızın önünü açmalı, ayrıca ücretli avukatlık gibi, mesleğin özüne aykırı birlikteliklerin önüne geçilerek, genç meslektaşlarımızın kendilerine olan özgüvenlerini korumalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, CMK, Adli Yardım, İnsan Hakları, Çevre, Çocuk Hakları, Kadın Hakları, Rekreasyon ve Spor komisyonları oluşturmalı ve bunlar arasında iletişimi sağlamalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, olağan üstü bir genel kurulda tüm yönetmelikler yanı sıra meslek kurallarını yeniden elden geçirmeli.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, bugüne kadar eksiği ve fazlasıyla çalışmalarını sürdüren Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu ile ilgili yeni düzenlemeler yanı sıra hep dillendirilen münzam emeklilik için düşünce ve çözüm üretmeli.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, yargılamada yaşanan ve adil yargılama, adalete erişim, hakkaniyete uygun çözüm ilkelerine aykırı dav-

ranışların tespiti ve giderilmesi konusunda sıkı işbirliği içinde olmalı.

- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, bizim yıllardır savunduğumuz bir ilke olan, “*savcılık kurumu ile savunma kurumunun eşitliği*” olgusunu, yüce divan salonunda uygulamaya koyan Anayasa Mahkemesi’nin bu uygulamasının tüm yargı yerlerinde yerleşmesi için çalışmalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, savcılık kurumunun, sadece savunma örgütüyle olan ilişkilerini değil, her zaman yürütme erkinin gücünü arkasına alan “*savcılık kurumu*”nun yargı örgütü içindeki konumunun yeniden gözden geçirilmesi için gerekli girişimlerde bulunmalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, siyasal iktidar temsilcilerinin “*ikinci bahar*” mesleği olarak ifade ettiği noterlik mesleğini avukatlık mesleği alanlarına da el uzatma girişimlerine ve “*ömür boyu bahar*” mesleği haline getirilmesine karşı durmalı.
- Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, kamu avukatlarının, öncelikle görev yaptıkları yer barosu levhasına kayıtlı olmalarını sağlayacak girişimler başta olmak üzere, onların geçmişten bu yana ilgilenilen tüm sorunlarını yeniden güncelleştirmek suretiyle, baro ve Türkiye Barolar Birliği’nin bu arkadaşların gerçek örgütleri olduğu duygularını güçlendirmeli..

(Sıralamada özellikle baroları öncelikle saydım, çünkü tüm sorunların çözümü baroların ortak hareketine bağlıdır.)

Baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin satır başlarıyla sıraladığım kimi mesleki sorunlar yanında, yıllardır kronikleşen, yeşil pasaport, ruhsat harçları, protokol, avukatlık kimliğinin geçerliliği, kamu kurum ve kuruluşlarında muhatap olunan durumlar, cezaevlerinde, mahkeme kalemlerinde ve icra dairelerinde yaşanan olumsuzluklar, duruşma salonlarının önlerindeki çileler, emanet ve mezat salonlarındaki hukuk dışılıklar, tabi ki gayrimenkul satış işlemlerindeki uygunsuzluklar ve tüm bunların yanı sıra, savcı-avukat-yargıç ilişkilerinde avukatlar aleyhine gelişen olumsuzluklar..

Yıllardır, barolarımız başta olmak üzere, verilen onca mücadeye karşın, kronikleşen bu güncel sorunlarda istenilen ve özlenilen başarı elde edilememiştir. Sayılan tüm bu sorunların çözümü barolar ve Türkiye Barolar Birliği'nin sıkı işbirliği ve kararlı mücadelesiyle mümkün olacaktır. Türkiye Barolar Birliği yönetimini oluşturan belli sayıdaki meslektaşlarımız ne kadar çalışkan, ne kadar başarılı, ne kadar üretken, ne kadar enerjik olursa olsun onların etkinliği sınırlıdır.

Kesin çözüm, 78 baro ve 70.000 varan avukatın gücünü, enerjisini, dikkatini, ilgisini, emeğini, ortak sorunlar üzerine odaklamak ve seri eylemler başta olmak üzere birlikte hareket etmektir.

Dönem güzel söylemler dönemi değil, kalıcı ve sonuç alıcı eylemler dönemidir.

Türkiye Barolar Birliği başta olmak üzere, 78 baronun tamamı ve avukatların hiçbiri bu ortak sorumluluktan kaçamaz. Herkes kendine düşen desteği vermek ve gereken özveriye göstermek durumundadır. Kişisel sempati, antipati, düşün ve ideoloji farklılığı gibi sübjektif değerlendirmeler, çözümün anahtarı olan güç birliğini asla engellememelidir; ve de engelleyemeyecektir.

Savunmanın sorunlarının çözümüyle kalmayıp, hukukun bayrağını, kamu kurum ve kuruluşları başta olmak üzere, ülkenin her birimine dikecek ve yurttaşlarımızın insan hakları, hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilke ve kavramlarının güvencesinde, huzur, barış ve kardeşlik duygularıyla yaşamasına öncülük edeceğiz. Bu öncü güç Türkiye Barolar Birliği'nin önderliğinde 78 baromuz ve bu ilkelere gönül vermiş savunmanın temsilcileri avukatlardan oluşmaktadır. Hiçbir kısır çekişme ve engel bu öncü gücü hedefinden saptıramayacaktır.

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramının söylemlerde kaldığı, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesinin sadece anayasa metinlerinde vurgulandığı, hak ve adalet duygusunun toplum belleğinden silindiği, siyaset başta olmak üzere, tüm toplumsal ilişkilerin kirlendiği, cumhuriyet değerlerinin alabildiğine yıpratıldığı, en iyimser yurttaşın dahi yaşanañlar karşısında karamsarlığa kapıldığı, kutsal din duygularının acımasızca sömürüldüğü, itaat, biat ve kör töre kültürünün tutsağı kişilerin özgürlük ve demokrasi havarisi kesildiği, bilimin aydınlık yolunun dışlandığı, ülke bütünlüğünün bölünme eşiğine geldiği, tüm çağdaş kurum

ve kavramların acımasızca karalandığı, bir karanlık dönemden geçiyoruz.

Bu karanlıkları aydınlatacak güç, sizlerin oluşturduğu birlikteliklerde mevcuttur. Türkiye Barolar Birliği yönetimi olarak bizler sadece sizlerde mevcut bu gizli gücü ateşlemeye çalışacağız.

Yolumuz büyük önder Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarının aydınlattığı çağdaş, özgür ve tam bağımsız, demokratik, laik sosyal hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti yoludur. Bu yoldan bizi hiçbir güç alıkoyamayacak ve engelleyemeyecektir.

Genel Kurul'un sayın üyeleri bize güven tazeledikleri takdirde, "*hukukun yeniden yapılandırılması*" başta olmak üzere meslek sorunlarının çözümü yanında, ülkemizin temel sorunlarıyla duraksamadan mücadele edeceğiz ve birlik anlayışıyla tüm zorlukları aşacağız.

Bu duygu ve düşüncelerle saygı ve sevgilerimi sunuyor; genel kurulumuzun yurt ve meslek sorunlarına kalıcı çözümler üretmesini diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla.